

vlokkig of gewimperd (loep!). Steel in verhouding tot de diameter van de hoed vrij kort, vaak ongeveer even lang of iets langer dan de hoeddiameter, matig tot sterk fijn-vlokkig tot zelfs fijnschubbig.

Habitat: meestal op dode takjes, schors e.d. van loof- en naaldbomen en van houtige kruiden. Op de hogere zandgronden o.a. veel voorkomend op Braam, echter ook op grassen en bladeren van loofbomen.

Halmruitertje (*Marasmiellus vaillantii*)

Vroeger ook wel als *M. languidus* opgegeven.

Veldkenmerken:

Hoed meestal niet zo regelmatig, maar met een kleine papil, of juist iets in het centrum ingedrukt. Hoedrand vaak iets golvend, glad, bij vocht vaak doorschijnend gestreept aan de rand, vaak een beetje tot vrij duidelijk gerimpeld. Lamelrand tamelijk gaaf, nooit sterk gewimperd. Steel relatief lang: meestal twee tot meermalen zo lang als de doorsnede van de hoed, in het bovenste deel glad tot iets bepoederd, naar de basis toe duidelijk poederig tot fijnvlokkig.

Habitat: meestal op grassen en grasachtigen, zowel op dode als ook op levende planten, vaak ook op blad, kruiden, en minder vaak op takjes en schors.

Goed beschreven, ook naar microscopische kenmerken:

Antonin, V. & M.E. Noordeloos, 1993. A Monograph of *Marasmius*, *Collybia* and related genera in Europe. Libri botanici 8.

Noordeloos, M.E., 1983. Systematiek en verspreiding van *Marasmiellus* in Nederland. Coolia 26: 33-46.

Coolia 38: 42 - 43. 1995

BIJZONDERE WAARNEMINGEN EN VONDSTEN

De Veelkleurige Bundelduinbos"Weidekring"zwam

Terwijl ik mij in de herfst van 1994, lopend van mijn ene werkplek naar een andere op het terrein van het psychiatrisch centrum Bloemendaal in Den Haag verplaatste, viel mijn oog op een drietal bundeltjes van veelkleurige, op het eerste gezicht pronkridderachtig zwammetjes, die in de berm van een wandelpad door een parkachtig binnenduinbos diepwortelend in de humusarme, zanderige grond onder een oude eik groeiden.

De hoedjes van zo'n 1 tot 2 centimeter in doorsnee hadden een warm steenrood tot roodbruin centrum met een brede umbo en een wat lichter roodbruine rand. De lamellen stonden dicht opeen, ze waren terugwijkend vrij van de steel en crèmegeel van kleur. De stelen waren tot 3 centimeter lang en 3 tot 5 millimeter breed, crème- tot bleekgeel en in de lengte gegroefd. Ze kwamen in compacte bundeltjes van 5 tot 8 exemplaren samen in een centrale steel, die tot tweederde ondergronds bleef. Macroscopisch leken ze op *Calocybe persicolor* of *Collybia dryophila* var. *funicularis* (*luteifolia*). Probleem bleef, dat de macroscopische kenmerken en de standplaats niet in overeenstemming waren te brengen met de

microscopische kenmerken, die het meest aan *Marasmius* deden denken. Telefonisch overleg met de op die avond op het Biologisch Station verzamelde leden van de werkgroep Wijster bracht geen uitkomst.

Een gedroogde collectie werd met een beschrijving opgestuurd naar Thom Kuyper. Het antwoord volgde snel: een klassiek geval van "fopzwam", en wel dit keer van de Weidekringzwam *Maramius oreades*, met als schrale troost, dat zich in het herbarium in Wijster een vergelijkbare collectie bleek te bevinden, en dat ook de vinder van deze collectie ervan overtuigd was iets zeer bijzonders ontdekt te hebben. Hij meende er zelfs de naam *Cervinia triangulospora*, nov. gen., nov. spec. aan te moeten geven. U bent weer eens gewaarschuwd!

Gerrit Keizer, Poortugaal

Nogmaals de Muur(beker)zwam

Vrienden van ons kochten jaren geleden twee huisjes onder één kap onderlangs de Lekdijk in het buurtschap Schuwacht bij Lekkerkerk. Terwijl ze in de ene helft woonden, verbouwden ze de andere helft. Op een dag in april 1980 belden ze paniekerig op: Er groeiden zwammen in het onbewoonde en onverwarmde gedeelte van het huis, of ik even wilde komen kijken.

Ik trof tientallen exemplaren aan van de Wasgele bekerzwam of Muur(beker)zwam *Peziza cerea*. Door de zwaartekracht vervormd, groeiden ze als hangende napjes van zo'n tien centimeter in doorsnee, tot twee meter hoog binnenshuis op de voegen van de vochtige buitenmuur. Beker- en vlak schotelvormige exemplaren van 15 tot 20 centimeter in diameter groeiden vanaf een vochtig houten plint in grote groepen van dicht op elkaar staande tot onderling vergroeide vruchtlichamen door tot over de houten vloer en bedekten vervolgens enkele vierkante meters van een vochtige cocosmat. Het plaatsen van een noodverwarming deed wonderen.

Gerrit Keizer, Poortugaal

Poronia erici in de polders

Tot nog toe was *Poronia erici* uitsluitend bekend uit de duinen en hun directe omgeving (Jalink, 1992). Ook elders in Europa heeft deze soort overwegend een kustgebonden verspreiding (Lohmeijer, 1994). In dat grappige artikel voert Lohmeijer overigens sterke argumenten aan voor de stelling dat *Poronia erici* een neofyt is uit Australië die zich omstreeks de jaren 20 van deze eeuw in Europa heeft gevestigd.

Onlangs kreeg ik van Ger van Zanen een door hem verzamelde en gedetermineerde collectie van deze kleine speldeprikzwammetjes uit de IJsselmeerpolders. De kleine speldeprikzwammetjes werden op 23 november 1994 gevonden, op een zanderige plek in het Spijkbos in Oostelijk Flevoland. Het substraat bestond zoals in de meeste gevallen weer uit konijnekeuteltjes. Het is voor zover mij bekend de eerste vondst buiten het duin- en waddendistrict.

Leo Jalink, Oegstgeest

LITERATUUR

- Jalink, L.M., 1992. *Poronia erici*, een kleine soort speldeprikzwam in Nederland. *Coolia* 35(3): 95-98.
- Lohmeijer, T.R., 1994. New European and Australian records of *Poronia erici* Lohmeijer and Benkert, and a fairy tale concerning their possible relationship. *Mycologist* 8(1): 16-20.